

Gabriela VÁŇOVÁ, *Manželství a manželské spory ve světle raně novověké knihy svědomí*, České Budějovice 2006 (bakalářská práce Historického ústavu Filozofické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích), 87 s.

Posudek oponenta bakalářské práce

Námětem bakalářské práce Gabriely Váňové se stalo manželství a manželské spory v raném novověku. Z bohatého spektra pramenů, kterým lze pokládat otázky související se zvoleným tématem, si vybrala knihu svědomí vedenou konzistentním soudem v letech 1594 až 1600, jež obsahuje 327 výpovědí k 39 projednávaným případům, přičemž v 29 z nich se tématem sporu stalo uzavírání manželství či zrušení manželského slibu. Ještě předtím, než Gabriela Váňová interpretovala kauzy zapsané v knize svědomí, se věnovala historii instituce manželství. V kompilativně pojaté kapitole vycházela zejména z dosavadní literatury či z normativních pramenů. Přestože kniha svědomí obsahuje zejména zápisy spjaté s městským prostředím, snažila se Gabriela Váňová postihnout problematiku manželství v širokém sociálním spektru od poddaných až po vyšší šlechtu, což ji někdy přivedlo k příliš zjednodušujícím a zobecňujícím závěrům (např. o sňatcích z rozumu na s. 23; o opozici šťastných manželství a naopak svazků uzavřených „kvůli majetku“ na s. 25 a některá další). Tato slova platí i o následné kapitole, jež se věnovala průběhu zasnoubení a svatebnímu rituálu (výrok, že muž měl být vychováván pro dvůr, jistě nelze vztáhnout na celou společnost, s. 27; je otázka, nakolik přechodové rituály u „nižších vrstev“ byly soukromou záležitostí, s. 29, když např. naopak na s. 32 hovoříte o „první veřejné svatební noci“). Možná by bylo užitečnější zaměřit se více na literaturu věnující pozornost městskému prostředí, která by vám pomohla lépe se orientovat v této sociální vrstvě.

V následné, poměrně stručné kapitole již Gabriela Váňová přistoupila k interpretaci zvoleného pramene, tedy k manželským sporům. Největší pozornost věnovala případům domácího násilí, které se podle knihy svědomí stalo nejčastějším důvodem rozluky manželství, a dále případům nedodržení manželského slibu.

Gabriela Váňová prokázala, že dovede pracovat se zvoleným pramenem. Na druhé straně její práce obsahuje řadu velmi sporných či nepodložených tvrzení, stylistických neobratností a nakonec i jazykových prohřešků, které neumožňují její práci klasifikovat lépe než jako velmi dobrou.

Jindřichův Hradec, 26. srpna 2006

PhDr. Josef Hrdlička, Ph.D., v. r.